

LEGE
privind dezvoltarea regională în Republica Moldova

nr. 438-XVI din 28.12.2006

Monitorul Oficial nr.21-24/68 din 16.02.2007

* * *

C U P R I N S

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

[Articolul 1.](#) Noțiuni principale

[Articolul 2.](#) Obiective și principii

[Articolul 3.](#) Regiunile de dezvoltare

[Articolul 4.](#) Responsabilitatea și atribuțiile autorităților publice în dezvoltarea regională

Capitolul II

CADRUL INSTITUȚIONAL

[Articolul 5.](#) Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale

[Articolul 6.](#) *Abrogat*

[Articolul 7.](#) Consiliul regional pentru dezvoltare

[Articolul 8.](#) Agenția de dezvoltare regională

Capitolul III

PLANIFICAREA DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI LOCALE

[Articolul 9.](#) Strategia națională de dezvoltare regională

[Articolul 10.](#) Documentul unic de program

[Articolul 11.](#) Programele operaționale regionale

[Articolul 12.](#) Programele și proiectele de dezvoltare regională

[Articolul 12¹.](#) Fondul național pentru dezvoltare regională și locală

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE

[Articolul 13.](#) Îndatoririle Guvernului

[Anexă](#) Regiunile de dezvoltare

Notă: În cuprinsul legii, sintagma „Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale” la forma gramaticală corespunzătoare, iar sintagma „Fond național pentru dezvoltare regională”, la orice formă gramaticală – cu sintagma „Fond național pentru dezvoltare regională și locală” la forma gramaticală

Notă: În textul legii, sintagma „autoritatea de implementare a politicii de dezvoltare regională”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională” la forma gramaticală corespunzătoare, conform Legii nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege definește regiunile de dezvoltare funcționale pe teritoriul Republicii Moldova, modul de cooperare interregională, cadrul instituțional, instrumentele specifice politicii pentru dezvoltare regională, mijloacele necesare creării și funcționării regiunilor de dezvoltare.

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni principale:

politică de dezvoltare regională – ansamblu al instrumentelor și al măsurilor pe care autoritățile administrației publice centrale și locale le aplică într-o regiune de dezvoltare pentru asigurarea creșterii competitivității și a dezvoltării durabile;

regiune de dezvoltare – unitate teritorială funcțională ce reprezintă cadrul de planificare, evaluare și implementare a politicii de dezvoltare regională;

Consiliu Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale – structură funcțională de competență generală fără personalitate juridică, constituită pentru aprobarea, promovarea și coordonarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională și locală la nivel național;

Fond național pentru dezvoltare regională și locală – sursă de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală orientate spre atingerea obiectivelor politicii de dezvoltare regională;

consiliu regional pentru dezvoltare – structură deliberativă fără personalitate juridică, creată în cadrul fiecărei regiuni de dezvoltare pentru promovarea și coordonarea implementării programelor și a proiectelor de dezvoltare la nivel regional;

agenție de dezvoltare regională – instituție publică, al cărei fondator este autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională, constituită pentru implementarea politicii de dezvoltare regională la nivelul regiunii de dezvoltare;

Strategie națională de dezvoltare regională – principal document de planificare a dezvoltării regionale care reflectă politica națională în domeniu și introduce mecanismele naționale ale acestei dezvoltări;

Document unic de program – document de politici elaborat, pe termen mediu, pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională;

plan anual de implementare – document de planificare anuală a procesului de implementare a Strategiei naționale de dezvoltare regională;

program operațional regional – document de politici elaborat, pe termen mediu, la nivel regional.

[Art.1 modificat prin Legea nr.29 din 10.02.2022, în vigoare 01.03.2022]

[Art.1 modificat prin Legea nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

[Art.1 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Articolul 2. Obiective și principii

(1) Obiectivul general al dezvoltării regionale constă în creșterea competitivității și dezvoltarea durabilă a fiecărei regiuni, reducerea disparităților și sporirea calității vieții locuitorilor.

(1¹) Obiectivele specifice ale dezvoltării regionale sunt:

a) creșterea competitivității și a ocupării forței de muncă în regiuni;

b) sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii;

c) asigurarea condițiilor instituționale și legale pentru implementarea unei guvernante colective la

nivel național, regional și local, în cooperare cu sectorul privat și societatea civilă.

(2) Principiile de bază ale susținerii dezvoltării regionale sînt:

eficiența – buna utilizare a resurselor naturale, umane, financiare și a celor de producție pe întreg teritoriul Republicii Moldova;

echitatea – drepturi egale de acces la valorile economice, sociale și culturale pentru toți cetățenii Republicii Moldova, indiferent de locul lor de trai;

durabilitatea – caracterul viabil din punct de vedere tehnic, financiar și instituțional al măsurilor, programelor și proiectelor, finanțate, de dezvoltare regională;

planificarea – procesul sistemic prin care statul creează o imagine proprie a viitorului și elaborează pașii corespunzători, în funcție de resursele locale disponibile, pentru a realiza acel viitor;

coordonarea – concordarea, atît la nivel național, cît și la nivel regional, a măsurilor și obiectivelor pentru susținerea dezvoltării regionale;

parteneriatul – cooperarea autorităților publice centrale și locale, sectorului public și privat, societății civile în activitatea de planificare, elaborare și implementare a măsurilor privind susținerea dezvoltării regionale;

transparența – claritatea în procesele alocării, distribuirii și utilizării mijloacelor pentru realizarea programelor operaționale regionale, a programelor și proiectelor de dezvoltare regională.

[Art.2 modificat prin Legea nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

Articolul 3. Regiunile de dezvoltare

(1) Regiunile de dezvoltare nu sînt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică. Componența regiunilor de dezvoltare este specificată în anexă, parte integrantă a prezentei legi.

(2) Centrele regiunilor de dezvoltare se stabilesc de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, la propunerea consiliilor regionale pentru dezvoltare, pe criteriul capacității de dezvoltare, tradițiilor de cooperare interregională, aglomerării și policentrismului.

(3) Regiunile de dezvoltare determină cadrul de planificare, evaluare și implementare a dezvoltării regionale și sînt subiecte ale acestor procese.

(4) Regiunile de dezvoltare pot înainta propuneri de scheme/structuri intraregionale spre aprobare Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, pornind de la interese speciale sau de la scopuri comune.

Articolul 4. Responsabilitatea și atribuțiile autorităților publice în dezvoltarea regională

(1) Organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale sînt responsabile de promovarea politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova.

(2) Autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională are următoarele atribuții:

a) elaborează, monitorizează și evaluează implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională;

b) gestionează Fondul național pentru dezvoltare regională și locală;

c) determină, în colaborare cu alte ministere, cu Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale și cu consiliile regionale pentru dezvoltare, prioritățile naționale de dezvoltare regională;

d) propune pentru avizare Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale Documentul unic de program;

d¹) propune Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale planul anual de implementare a Documentului unic de program;

e) reglementează metodologic procesul de elaborare a programelor operaționale regionale;

[Lit.f)-g) alin.(2) art.4 abrogate prin Legea nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

h) monitorizează și evaluează procesul de implementare a programelor operaționale regionale;

i) propune Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale mecanismul de

finanțare a măsurilor și a instrumentelor de implementare a programului operațional regional;

j) atrage mijloace financiare suplimentare pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională.

[Art.4 modificat prin [Legea nr.157 din 04.11.2021](#), în vigoare 01.01.2022]

[Art.4 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Capitolul II

CADRUL INSTITUȚIONAL

Articolul 5. Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale

(1) Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale, denumit în continuare *Consiliu Național*, este creat în scopul aprobării, promovării și coordonării la nivel național a obiectivelor politicii de dezvoltare regională.

(2) Consiliul Național nu are personalitate juridică, funcționează în conformitate cu regulamentul său.

(3) Structura Consiliului Național și regulamentul său sînt aprobate de Guvern.

(4) Consiliul Național se instituie prin hotărâre de Guvern. În componența Consiliului Național intră miniștrii cu competențe în domeniile dezvoltării regionale, economiei, finanțelor, alți miniștrii, președinții consiliilor regionale pentru dezvoltare, câte un reprezentant al sectorului privat din partea fiecărui consiliu regional pentru dezvoltare, un reprezentant al asociațiilor reprezentative ale autorităților administrației publice locale, precum și un reprezentant al societății civile.

(5) Unul dintre viceprim-miniștrii este și președinte al Consiliului Național.

(6) Consiliul Național are următoarele atribuții:

a) avizează Strategia națională de dezvoltare regională;

b) avizează Documentul unic de program;

c) aprobă prioritățile naționale ale politicii de dezvoltare regională;

d) aprobă finanțarea din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală;

e) aprobă planul anual de implementare, corespunzător mijloacelor financiare disponibile în Fondul național pentru dezvoltare regională și locală;

f) contribuie la atragerea de mijloace financiare suplimentare pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională, a Documentului unic de program și a programelor operaționale regionale;

g) acordă asistență în activitatea de cooperare interregională, transfrontalieră și de altă natură pentru dezvoltarea regională din Republica Moldova;

h) exercită alte atribuții care au ca obiectiv susținerea politicii de dezvoltare regională.

(7) Autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională asigură lucrările de secretariat ale Consiliului Național.

[Art.5 modificat prin [Legea nr.29 din 10.02.2022](#), în vigoare 01.03.2022]

[Art.5 modificat prin [Legea nr.157 din 04.11.2021](#), în vigoare 01.01.2022]

[Art.5 modificat prin [Legea nr.79 din 24.05.2018](#), în vigoare 15.06.2018]

[Art.5 completat prin [Legea nr.307 din 22.12.2016](#), în vigoare 13.01.2017]

[Art.5 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Articolul 6. Fondul național pentru dezvoltare regională

[Art.6 abrogat prin [Legea nr.157 din 04.11.2021](#), în vigoare 01.01.2022]

[Art.6 în redacția [Legii nr.172 din 27.07.2018](#), în vigoare 24.08.2018]

[Art.6 completat prin [Legea nr.307 din 22.12.2016](#), în vigoare 13.01.2017]

[Art.6 modificat prin [Legea nr.267 din 23.12.2011](#), în vigoare 13.01.2012]

[Art.6 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Articolul 7. Consiliul regional pentru dezvoltare

(1) Consiliul regional pentru dezvoltare, denumit în continuare *consiliu regional*, este o structură

funcțională deliberativă la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, constituită pentru coordonarea și promovarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională la nivel local.

[Alin.(2) art.7 abrogat prin Legea nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

(3) Consiliul regional este alcătuit din președinții de raioane, primarii, reprezentanții sectorului privat și ai societății civile. Președintele și vicepreședintele consiliului regional sînt aleși dintre membrii consiliului reprezentanți ai autorităților administrației publice locale.

(4) Autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională organizează selectarea reprezentanților sectorului privat și ai societății civile care vor intra în componența consiliilor regionale.

(5) Consiliul regional funcționează potrivit unui regulament aprobat de Consiliul regional, elaborat în baza unui regulament-cadru aprobat de Guvern.

(6) Consiliul regional are următoarele atribuții:

a) aprobă programul operațional regional și planul anual de implementare, elaborate de către agenția de dezvoltare regională;

b) aprobă și promovează proiectele de dezvoltare regională;

c) reprezintă regiunea de dezvoltare și interesele ei în Consiliul Național;

[Lit.d) alin.(6) art.7 abrogată prin Legea nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

e) monitorizează utilizarea mijloacelor financiare din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, alocate pentru regiunea de dezvoltare;

[Lit.f) alin.(6) art.7 abrogată prin Legea nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

g) promovează cooperarea interregională și intraregională cu instituțiile publice și organizațiile private;

h) exercită alte atribuții, în conformitate cu prezenta lege.

[Art.7 modificat prin Legea nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

[Art.7 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Articolul 8. Agenția de dezvoltare regională

(1) Agenția de dezvoltare regională, denumită în continuare *agenție*, se constituie în fiecare regiune de dezvoltare, are personalitate juridică și activează în conformitate cu regulamentul-cadru aprobat de Guvern.

(1¹) Mijloacele încasate de la prestarea de către agenție a serviciilor de consultanță, informare și instruire se gestionează prin conturile deschise în cadrul Contului Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor.

(2) Finanțarea proiectelor și programelor, precum și a cheltuielilor de organizare și funcționare a agenției, se efectuează din contul Fondului național pentru dezvoltare regională și locală conform devizelor coordonate cu consiliul regional și aprobate de autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.

(3) Orice venituri pe care agenția le obține din activitate economică și din alte surse financiare neinterzise de legislație se utilizează după aprobare de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.

(4) Agenția îndeplinește următoarele atribuții:

a) efectuează analiza dezvoltării social-economice din regiunea de dezvoltare, elaborează programe operaționale regionale, planuri, programe și proiecte de dezvoltare regională;

b) coordonează procesul de implementare a programelor operaționale regionale, a planurilor, programelor și proiectelor de dezvoltare regională;

c) monitorizează și evaluează implementarea programelor operaționale regionale, a planurilor,

programelor și proiectelor de dezvoltare regională;

d) prezintă rapoarte anuale despre implementarea programelor operaționale regionale consiliului regional, autorității de elaborare a politicii de dezvoltare regională și Consiliului Național;

e) atrage mijloace nebugetare pentru implementarea programelor operaționale regionale, a programelor și proiectelor de dezvoltare regională;

f) acordă suport informațional, metodologic și consultativ consiliului regional și autorităților administrației publice locale în vederea dezvoltării echilibrate și durabile a regiunii;

g) stimulează cooperarea societății civile în domeniul dezvoltării social-economice a regiunii;

h) asigură lucrările de secretariat ale consiliului regional.

[Art.8 modificat prin [Legea nr.157 din 04.11.2021](#), în vigoare 01.01.2022]

[Art.8 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Capitolul III

PLANIFICAREA DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI LOCALE

Articolul 9. Strategia națională de dezvoltare regională

(1) Strategia națională de dezvoltare regională, denumită în continuare *Strategie națională*, este elaborată de autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională, avizată de Consiliul Național și aprobată de Guvern.

(2) Strategia națională este conformă documentului strategic de referință la nivel național și/sau documentelor de politici publice de sector care au drept scop dezvoltarea social-economică a țării.

(3) Raportul anual de implementare a Strategiei naționale este prezentat Guvernului și Consiliului Național de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.

[Art.9 modificat prin [Legea nr.157 din 04.11.2021](#), în vigoare 01.01.2022]

[Art.9 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Articolul 10. Documentul unic de program

(1) Documentul unic de program este elaborat, pe termen mediu, de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională. Documentul unic de program reprezintă sinteza programelor operaționale regionale și prevede programele și proiectele prioritare de dezvoltare regională.

(2) Documentul unic de program este aprobat de Guvern.

[Art.10 modificat prin [Legea nr.157 din 04.11.2021](#), în vigoare 01.01.2022]

[Art.10 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Articolul 11. Programele operaționale regionale

(1) Programele operaționale regionale sunt elaborate în conformitate cu prioritățile Strategiei naționale.

(2) Programele operaționale regionale sunt elaborate de către agenții potrivit unei metodologii și unei structuri tipice, aprobate de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.

(3) Programele operaționale regionale sunt expertizate de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională sub aspectul corespunderii și al compatibilității acestora cu documentele naționale de planificare.

(4) Impactul implementării programelor operaționale regionale este monitorizat și evaluat de către agenții în baza unui document aprobat de către autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională.

[Art.11 în redacția Legii nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

[Art.11 modificat prin [Legea nr.108-XVI din 17.12.2009](#), în vigoare 01.01.2010]

Articolul 12. Programele și proiectele de dezvoltare regională

(1) Strategia națională și programele operaționale regionale se implementează prin programe și proiecte de dezvoltare regională.

(2) Programele și proiectele de dezvoltare regională sunt propuse de către agenții, autoritățile

administrației publice locale, organizațiile neguvernamentale și alte persoane juridice, având ca bază obiectivele prevăzute în Strategia națională și în programele operaționale regionale.

(3) Programele și proiectele de dezvoltare regională definite ca fiind prioritare în Documentul unic de program și aprobate de către Consiliul Național se finanțează din mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională și locală. Resursele financiare disponibile, altele decât mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională și locală, pot contribui la implementarea programelor și a proiectelor de dezvoltare regională prevăzute în programele operaționale regionale.

[Art.12 în redacția Legii nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

Articolul 12¹. Fondul național pentru dezvoltare regională și locală

Pentru finanțarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală incluse în Documentul unic de program se constituie Fondul național pentru dezvoltare regională și locală, al cărui mod de formare și gestionare se reglementează prin lege.

[Art.12¹ în redacția Legii nr.29 din 10.02.2022, în vigoare 01.03.2022]

[Art.12¹ introdus prin Legea nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]

Capitolul IV DISPOZIȚII FINALE

Articolul 13.

Guvernul, în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va aproba structura, componența nominală și Regulamentul Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale;
- b) va aproba Regulamentul-cadru al consiliilor regionale de dezvoltare;
- c) va aproba Regulamentul de formare și utilizare a mijloacelor Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală;
- d) va aproba structura Agenției de dezvoltare regională și regulamentul ei cadru.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 28 decembrie 2006.

Nr.438-XVI.

Anexă

Regiunile de dezvoltare

Regiunile de dezvoltare	Unitățile administrativ-teritoriale
Nord	Municipiul Bălți, raioanele Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnița, Râșcani, Sângerei, Soroca
Centru	Raioanele Anenii Noi, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hâncești, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Strășeni, Șoldănești, Telenești, Ungheni
Sud	Raioanele Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Căușeni, Cimișlia, Leova, Ștefan Vodă, Taraclia
Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia	
Municipiul Chișinău	
Transnistria	Unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului, inclusiv municipiile Tiraspol și Bender

[Anexa în redacția Legii nr.157 din 04.11.2021, în vigoare 01.01.2022]